A N°. 56. 1831.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag den 20 Maart.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, ontvangen hebbende eene missive van den Heer Kolonel Plaatselijken Kommandant dezer Vesting, van den 7e Maart 1831, No. 416, houdende berigt dat sommige Ingezetenen zich niet ontzien om, *kazernerings- en equipements-goederen* van manschappen van het garnizoen op te koopen, waardoor het misdrijf van ontvreemding zeer wordt bevorderd; met verzoek daartegen eene Publicatie uit te vaardigen, houdende waarschuwing, dat een iegelijk, die ten deze pligtig zal worden bevonden, vallen zal onder het bereik van art. 4 der Wet van 12e December 1817 (Staatsblad No. 33), betrekkelijk het bevorderen van desertie, als volgens welke Wet, in de tegenwoordige omstandigheden, tegen de opkoopers van ontvreemde Militaire effecten, zal kunnen worden geprocedeerd.

VERBIEDEN bij deze allen en een iegelijk, wien zulks zoude mogen aangaan, om eenige zoodanige voorwerpen hoegenaamd te koopen of in pand te nemen, van Militairen beneden den rang van Officier; met waarschuwing, dat tegen de overtreders, naar aanleiding van dien, procedures zullen worden aangevangen; en zulks onverminderd de straffen bepaald tegen hen, die behooren beschouwd te worden als medepligtig aan diefstal, door het opkoopen van ontvreemde goederen.

En is de Kommissaris van Politie gelast, om op de naarkoming dezés, zonder eenige oogluiking, te waken en doen waken, en tegen de overtreders volgens de bestaande verordeningen, te werk te gaan.

BREDA, den 14 Maart 1831.

DE ROY Vt.

Ter ordonnantie van denzelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHEUIKES.

De Uitgevers dezer nemen de vrijheid het geëerd publiek opmerkzaam te maken, op het plaatsen van Advertentiën in de Bredasche Courant. *Een Blad hetwelk zoo algemeen gelezen wordt, kan natuurlijk de meestmogelijke publiciteit aan Annonces geven. De prijs der Advertentien moeten op formaat zegel gesteld zijn.*

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den Maart.

In den nacht van den 14 op den 15den Maart is er in den kerk-toren van Westkapelle, op Walcheren, waarop een voor de zeevaart belangrijk kust-licht geplaatst was, brand ontstaan. De spoedig aangebragte brandspuit heeft wegens de hoogte van het punt, waar de brand ontstaan was, niet kunnen werken, terwijl de felle westen-wind de vlam naar de kerk heeft doen overslaan, die, zoo wel als de toren geheel is uitgebrand. Over de schade, die aan den toestel van het kust-licht is aangebragt, heeft men nog geene berigten. De beide torenwachters, voor wier lot men in den beginne eenige ongerustheid koesterde, zijn gelukkig nog uit den brandenden toren gered.

— De bevelhebber der Belgische troepen aan de zijde van Staats-Vlaanderen, schijnt met onzen kolonel *Ledel* in correspondentie te zijn getreden en eene overeenkomst te hebben getroffen, waarbij de hoogte van het water in het kanaal wordt bepaald; zoo het water te hoog mogt rijzen, zal de sluiswachter van den Kapitalen Dam zich tot dien van de Magdalena-sluis wenden, om door het openzetten dezer sluis het water naar zee te doen aflopen. Dit moet veel gerustheid onder de landbewoners veroorzaakt hebben.

— De berigten uit Warschau, tot den 8sten dezer loopende, en over Berlijn ontvangen, behelzen geen belangrijk nieuws van het tooneel des oorlogs. Bij Pulawij had eene kleine schermutseling plaats gehad. Het getal der, ten gevolge van den veldslag van den 24 en 25sten in Warschau liggende poolsche gekwetsten wordt op 18,000 begroot.

— De londensche berigten van den 17den hebben niets gewigtigs aangebragt. Volgens brieven van Canton van den 2den Nov. 1830, schenen er geschillen tusschen het chineesch gouvernement en de Engelsche gezanten te zijn. De Prins van Oranje nou, volgens de Engelsche nieuwspapieren, op den 20sten Januarij vertrokken, om naar Holland over te steken.

— Wij lezen in den brusselschen *Courrier* hetgeen volgt:

» Het schijnt, dat de beste verstandhouding niet in het *Conflict* der ministers heerscht. Eene kwestie van eenig gewigt doet debatten ontstaan, welke het nemen van een definitief besluit beletten; voorwaar eene droevige zaak, in de tegenwoordige omstandigheden, waarin eenheid van oogmerken en gelijkvormigheid van grondbeginselen in al de akten van het ministerie voor het welzijn van den staat zoo noodzakelijk zijn. De goede gezindheid van den regent, diens opregtheid en braafheid zullen met een zoo verdeeld kabinet, weinig baten, de beste ontwerpen zullen mislukken, om dat er gebrek aan energie heerscht. Het congres heeft eenen grooten misslag begaan met deszelfs aanzijn tot na den door den aard van deszelfs bijeenroeping bepaalden tijd, te verlengen; het had, zoodra de constitutie aangenomen was, dezelve in al hare deelen behooren executoir verklaren en dan scheiden, maar zich gedurende adjourneren, gelijk het gedaan heeft.

» Hadde het zich ontbonden, dan had eene der eerste akten van den regent moeten wezen, om de kamer bijeen te roepen, door welke hij thans de wenschen der ingezetenen zou kennen en in den zin eener constitutionele meerderheid handelen. Het patriotismus is geen monopolie, het uitsluitend aandeel van sommigen en zij die alles willen weten, leveren het grootste bewijs voor hunne nulliteit. Het schijnt, dat, na eene revolutie, die reeds zes maanden geduurd heeft, en de nationale tribune een goed aantal onverdiende vermaardheden vernietigd heeft en vele beguichelingen heeft doen verdwijnen, vooral nu het herstel des vredes onzekerder dan ooit is, eene oproeping der kies-collegien geenszins kwalijk geplaatst zou zijn; deze zou ten gevolge hebben, om onze zaken eenen vasten en beslissender gang bij te zetten."

— Een leerling van onzen franschen correspondent, de heer *Dupin* heeft berekend, dat het provisioneel gouvernement 150,000 gulden voor de vijf maanden genoten hebbende, het patriotismus der Belgische ex-regeerders tegen 66 cents per minuut geescompteerd is geworden. (*Méphistophèles.*)

— Meester *Plaisant*, groot Inquisiteur van België is geen vriend der *Saint-Simonisten*; omdat zij eene rangschikking volgens bekwaamheden en eene belooning naar werken prediken. (*Idem.*)

— Naar wij vernemen, zoude Erasmus L. den ouden titel in optima forma aan Willem I. verklaard, en te gelijk besloten hebben, om *Lafayette*, in navolging van de poolsche broeders, tot eersten *Grenadier* van *België* te benoemen. Die arme man zal zoo doende nog onder de beeren-mutsen begraven worden. In de laatst gehoudene kabinetsraad moet jonkheer *de Bouha* ook eene groote afrekking van Fransche omwenteling ontdekt hebben, waarop al de leden in tranen, zijn uitgebarsten, en daarop een kwartiertje gehuild hebben; er was namelijk ontdekt, dat men *Sijlvanus I.* tot *regent van België*, en niet tot *regent der Belgen* benoemd had. „Mijne heeren!" zeide *Sijlvanus* „dit is eene *historische dwaasheid*, die moeijelijk te herstellen is; dat zal ons ongelukkig maken; eene rede te meer om oorlog te voeren, dan kunnen wij na de eerste overwinning, onder het gebulder van het *triomph Kanon*, onze *bêtise* herstellen, zonder veel oogen te hazen."

— Vroeger hebben wij reeds de benoeming van den ons overbekenden *van de Weijer*, tot het oppertoezigt over de zeemagt van België, gemeld. Bij die benoeming zijn er zeker wederom tranen gestort. (Die menschen zijn immers zoo aandoenlijk). Wij hebben er over gelagchen, en veronderstellen dat de goede man in deze betrekking, het werkelijk toezigt hierover 's morgens op zijne *muiltjes* af zal kunnen.

BELGIE.

Brussel, den 17den Maart.

Het gouvernement heeft heden drie wetten uitgevaardigd; derzelver vorm is nog steeds: *in naam van het belgische volk, het nationaal congres decreteert*; terwijl zij ondertekend zijn door den vice-president en de secretarissen van het congres, zoodat de naam van den regent in deze wetten niet voorkomt. De eerste is eene provisionele wet op de distellerijen; bij dezelve wordt het permanent crediet, toegestaan bij art. 45 van de wet van 22 augustus 1822, voor vervallen verklaard en door een op tijd geëvenredigd crediet vervangen.

De tweede wet bepaalt den eed, die de openbare ambtenaren moeten afleggen, dezelve luidt: *ik zweer getrouwheid aan den regent, gehoorzaamheid aan de constitutie en aan de wetten van het Belgische volk*, de bestaande ambtenaren die, eene maand na de uitvaardiging der wet, dezen eed niet hebben gedaan, worden beschouwd als niet meer in functie te zijn.

De derde betreft de leening van twaalf millioenen en de invordering der grondbelasting voor de zes laatste twaalfde deelen, vastgesteld bij decreet van 26 Januarij laatstleden.

FRANKRIJK.

Parijs, den 15den Maart.

De heer *Lafitte* is in zijn hotel teruggekeerd; gisteren avond merkte men eenen grooten toeloop bij hem op. De gelukwenschingen werden hem altijd aangeboden. Heden, in de kamer der gedeputeerden, heeft men hem op het hartelijkst ontvangen. Het opgemerkt voorkomen, waarmede hij de vriendschaps betuigingen zijner ambtgenooten ontving, bewees hoe zwaar hem de last gewogen had waarvan hij ontslagen is geworden.

— De heer *Baude*, afgevaardigde van het departement du Loire, heeft heden op het bureau der kamer het volgend voorstel neergelegd, dat morgen in de bureaux zal gediscussieerd worden:

1°. De ex-Koning *Karel X*, zijne afstammelingen en derzelver aanverwanten zijn voor eeuwig van het Fransch grondgebied verbannen, en kunnen er, onder welken naam ook, geene goederen noch er eenige rente of inkomen bezitten.

2°. De in het voorgaand artikel aangewezen personen zijn gehouden binnen den tijd van zes maanden, na de uitvaardiging dezer tegenwoordige wet, alle goederen, zonder uitzondering, die zij in Frankrijk bezitten mogten, te verkoopen.

3°. Wanneer binnen den voorschreven tijd de verkooping geen plaats had gehad, zal er door de administratie der domeinen toe worden overgegaan, volgens de vastgestelde bepalingen ten aanzien der vervreemding van goederen van den staat. De opbrengst van den verkoop zal in de consignatie kas gelegd worden en ter beschikking gehouden van de gemagtigden der vroegere eigenaars, na afloop van het bedrag van de kosten der executien en der schulden, die zullen moeten worden wegens de gebeurtenissen in July 1830.

— De *Précurseur de Lion* zegt: » Een heden, den 10den maart aangekomen courier heeft de tijding aangebragt, dat de Oostenrijkers te Ferrara en te Novi binnen gerukt zijn en op Modena marcheren, waar zij wellig op dit oogenblik binnen gerukt zullen zijn."

— De fondsen stonden ter beurze van den 15den dezer, de 5 pCt. 66,15; de 3 pCt. 53,15.

DUITSCHLAND.

Aken, den 13den Maart.

Wij hebben alhier tijding van de Italiaansche grenzen van den 9den, welke luiden als volgt:

» Het onverbreekt ons steeds aan stellige berigten uit Opper-Italie. Van den eenen kant wordt er gezegd, dat er 6000 man oostenrijksche troepen Modena en een gelijk getal binnen Parma gerukt zijn; van den anderen kant wordt verhaald, dat de insurgenten in Savoye reeds Chamberry bemagtigd hadden. De eerstvolgende post moet ons de nadere tijding wegens een en ander aanbrengen.

» De berigten wegens den staat der gezondheid des konings van Sardinie luiden eenigzins gunstiger, hoezeer hij in den nacht van den 28sten febr. op den eersten maart, eene hevige koorts gehad had.

» De vergadering van afgevaardigden te Bologna heeft besloten, dat het bestuur der insurgenten den naam van *Bestuur der Verenigde Italiaansche provincien* zoo aannemen en zamengesteld zou zijn als volgt: *Giovanni Vicini*, president; *Leopoldo Armaroli*, minister van justitie; graaf *Terenzio Mamiani della Rovere*, minister van binnenlandsche zaken; *Ludovico Sturani*, minister van financien; *Cesare Bippeschi*, minister van buitenlandsche zaken; generaal *Armandi*, minister van oorlog en marine; doctor *Silvestro Sarti*, minister van policie en professor *Francesco Orioli*, minister van het openbaar onderwijs."

— Nog behelst onze *Zeitung* de navolgende berigten wegens de zaken in Italie.

Naar men zegt staat de in den jare 1821 uit Piemont gebannen graaf *della Cisterna* aan het hoofd der insurrectie in Savoije. Aan de eedgenooten te Faulignij in Chablair zijn medailles uitgereikt, met het opschrift: *Vrijheid, onafhankelijkheid*, en aan de keerzijde eene krans van eikenloof, in welker midden *Allobrogien* den oudsten naam van Savoije en het nabij gelegen Geneefsche grondgebied, 1831, staat. De regering van Geneve heeft eene verzameling van Savoyaarde, te Carouge doen uiteen drijven. De gouverneur-generaal van het hertogdom Savoye heeft eene proclamatie uitgevaardigd, in welke de Piemontesche uitgewekenen in Frankrijk als eene horde gewapende moevers worden afgeschetst, welke niets te verliezen hebben en alleen op plundering vlammen. Hunne aanvoerders zijn dezelfde, welke in 1821, zoo veel onheil over hun vaderland gebragt en kort daarop hetzelve aan zijn lot overgelaten hebben.

ITALIE.

Rome, den 3den Maart.

Het traktaat tusschen het pausselijk gouvernement en het hof van Weenen tegen de insurgenten te Bologna gesloten, is geen geheim meer; zie hier de voornaamste bepalingen er van:

» De keizer van Duitschland zal onverwijld aan paus *Gregorius XVI* 20,000 man kavallerie of infanterie leveren, belast met de steden der Romeinsche staten, welke door volksbewegingen van het pausselijk gezag gescheurd zijn, weder onder hetzelve terug te brengen. De Oostenrijksche troepen zullen vijf jaren lang de plaatsen bezetten, waar hunne tegenwoordigheid voor het handhaven des vredes noodzakelijk zijn zal.

» De Oostenrijksche generaal, die deze troepen zal kommanderen, zal het bezettings-leger kunnen verminderen, wanneer de geinsurgeerde steden onderworpen zullen zijn en de rust hersteld zal wezen.

» De apostolische kamer zal, voor al de kosten der bezetting gedurende vijf jaren, 4 millioen Romeinsche kroonen (10 mill. guldens) betalen."

De gronden, waarop Oostenrijk zich met des paussen zaken, tegen de protocollen der conferentien aan, bemoeid, worden opgegeven als volgt:

1°. Omdat de paus, tevens priester en wereldlijke vorst zijnde, eene uitzondering en eenig geval oplevert.

2°. Omdat de *Napoleons* aan het hoofd der insurgenten schijnen te staan en het alzoo, zoowel voor Oostenrijk als voor de andere mogendheden, als ook voor Frankrijk zelven, van belang is, dat deze familie geen magtigen aanhang in Italie bekome.

— De heer *Perrier*, bestuurder van de Fransche bank, is bij den H. Stoel, in persoon, van hier vertrokken, om de depêches van den zaakgelastigde, den heer *Bellocq*, waarbij het sluiten van gemeld traktaat wordt aangekondigd, naar Parijs over te brengen.

Ons gouvernement heeft alle Franschen, zelfs de kweekelingen aan de akademie van schoone kunsten niet uitgezonderd, gelast, om binnen achtenveertig uren, de stad Rome en ommestreken te verlaten. Opmerkelijk is het, dat de Duitschers alleen onder de bescherming van den Oostenrijkschen gezant gesteld en in de hoofdstad gebleven zijn.

— Op het oogenblik verspreidt zich het gerucht alhier, dat de patriotten te Forli zouden zijn aangekomen, doch eindaal halte hielden, om versterking in te wachten.

Mengelingen.

IETS

Betreffende het *Antwoord van den Generaal-Majoor W. Graaf* VAN BIJLANDT, *op de artikels van de heeren Luitenant-Kolonels* ANTHING *en* EVERTS, *en Zijne Exc. den Directeur-Generaal van Oorlog* DE EERENS.

Het was te voorzien, dat de brieven van de heeren luitenant-kolonels ANTHING en EVERTS en van Zijne Excellentie *den directeur-generaal van Oorlog*, in onderscheidene dagbladen geplaatst, aanleiding zouden geven tot een antwoord van den heer generaal-majoor graaf VAN BIJLANDT. Dat antwoordt ziet, sedert eenige dagen, het licht. Wij hebben het met aandacht gelezen, en dat komt ons voor, dat nadere toelichtingen van genoemde oversten dit *antwoord* van den generaal *van Bijlandt* zullen opvolgen. Ieder, die belang in deze zaak stelt (en wie doet het niet?) wenscht zulks; want, zoo ergens, moet hier de waarheid *onduidelijkheid* blijken; terwijl het antwoord van den graaf op verre na niet aan dat vereischte voldoet.

De wederlegging van dit antwoord aan de heeren *Anthing* en *Everts* (als daartoe het best bevoegd, en daartoe in zekeren zin verpligt) overlatende, kunnen wij echter een paar aanmerkingen

op het geschrift des graven niet terug houden; zij betreffen niet zoo zeer de zaak zelve als wel het standpunt, hetwelk de generaal v. B. bij de behandeling derzelve, verkiest aan te nemen, en dat, wat overigens van de zaak zelve zij, zeer zeker niet het wapé is.

De graaf v. B. schijnt, zoo wel blijkens dit *antwoord*, als uit het vroeger verschenen *verhaal*, bijzonder aan *vormen* gehecht te zijn. Van daar dan ook wellig, dat Z. E. op bl. 4 en 10 de tegenoverstelling van den *generaal-majoor* en den *luitenant-kolonel* too zeer doet uitkomen, en een beginsel toegedaan schijnt, dat stellig valsch is. Waar het op het kennen der waarheid aankomt vervalt het onderscheid in rang. De getuigenis van eenen *tweede luitenant*, ja zelfs van den ondergeschiktsten soldaat kan daan van *evenveel* waarde als dat van den *bevelvoerenden generaal* zijn. Het is een zwak hulpmiddel te stellen, dat geloofwaardigheid meer in den *rang* dan in den *mensch* zetelt, en pleit niet ten voordeele der zaak van den *generaal*. Z. E. drukt bl. 10 bijzonder op het *ik*, *bevelvoerende generaal* en de *generaals Aberson* en *Wauthier* en zegt aldaar: » zouden die heeren luitenant-kolonels misschien gelooven, dat het publiek meer zal hechten aan hun gevoelen, dan aan dat van de generaals, die van een tegenovergesteld begrip waren?" De heer graaf *van Bijlandt* wete dat het publiek (namelijk dat publiek wat hier bedoeld wordt) in eene zaak als deze zijn oordeel niet van den *krag* der geniigen afhankelijk doet zijn. In het *algemeen* is overste en generaal voor dat publiek één; en, indien in dit bijzonder geval eenig onderscheid gemaakt wordt, dan — het publiek heeft deze meening luide genoeg te kennen gegeven — komt de voorkeur hier aan de *oversten* toe. Zoo lang het niet onwedersprekelijk bewezen zal zijn, dat de generaal zich zijner hooge roeping ten vollen waardig heeft betoond, is het publiek tot deze voorkeur volkomen geregtigd.

Het smert ons, voor het belang des graven *van Bijlandt*, dat Z. E. zulk een argument bezigt. Het is vooral in dezen tijd misplaatst, waarin een *luitenant* het schitterendst bewijs gaf, dat vaderlandsliefde, moed en getrouwheid evenmin in de sterren van den epaulet zetelen, als het erfdeel van hooge geboorte zijn.

Wat betreft het verschil in het aantal scherpe patronen aanwezig, volgens den brief der heeren *Anthing* en *Everts* en het verhaal van den graaf v. B., dit hoogstbelangrijk punt eischt gebiedend nadere opheldering. Wat laatstgenoemde in Zijn Ed. *Antwoord* daarvan zegt, beteekent zeer weinig, en kan beschouwd worden als een *corolarium* van 's Graven algemeene betoog: *dat te weten lag buiten den kring mijner verpligtingen.* De eenige autoriteit van den graaf is deze, is de heer *Jonker*, aan wiens opgave Z. E. meer recht dan een die van de meergemelde luitenant-kolonels (bl. 15). Z. E. is daarin gelijk vrij, doch duide het niet ten kwade, dat, tot na het ontvangen van krachtiger bewijzen, het publiek van een tegenovergesteld gevoelen is. Wij kennen den heer J. niet: het is thans voor het eerst, dat wij Z. Eds. naam hebben hooren noemen; maar het komt ons voor, dat de redactie van het *Dagblad van 's Gravenhage* verstandig gehandeld heeft in de weigering der plaatsing van het, door den heer J. gezonden stuk. Op den brief van de luitenant-kolonels *Anthing* en *Everts* werd een *stellig* antwoord verzocht en dat des heeren *Jonker* is zulks op verre na niet. Z. E. beroept zich op een in de maand September uitgebragt verslag, doch het is vreemd, dat de heer J., die van de heeren A. en E. eene naauwkeurige tijdsbepaling verlangt, zelf niet opgeeft: noch de datum van dat verslag, noch door wie dat verslag is uitgebragt: twee zaken, die hier wel degelijk gekend dienen te worden. De heer *Jonker* zegt: » Gemeld verslag zoude kunnen bevestigd worden door de getuigenis van 64 destijds zeer achtingwaardige ingezetenen van Brussel, wier namen, ofschoon alle bij het departement van oorlog bekend, ik hier niet openlijk wil vermelden, om de onaangenaamheden te vermijden, waaraan zulks hen, in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, zoude kunnen blootstellen." Wij behoeven hier slechts de aandacht te vestigen op 64 ingezetenen van Brussel, die *destijds* zeer achtingwaardig waren en geheel verslag zouden *kunnen* bevestigen om te doen zien, hoe *krachtig* dat argument tegen de heeren A. en E. is. Van het overige geheimzinnige der aangehaalde woorden spreken wij niet.

Wat achter is dit *Antwoord* van den generaal-majoor graaf *van Bijlandt* het meeste verwondering, ja zelfs iets meer dan verwondering baart, is hetgeen Z. Ed. bl. 20 zegt ten aanzien van den brief van Z. E. den *Directeur-generaal van oorlog*. Wij laten hier den graven eigen woorden volgen: » Waarom, vraagt men, heeft de generaal *van Bijlandt* slechts een *uittreksel* van dien brief medegedeeld? Antwoord: uit bescheidenheid; het publiek had er geen belang bij te weten, dat men mij eenen raad had gegeven, dien ik *niet gevraagd had*, en, het zij met allen eerbied gezegd, dien ik niet verwachtte. Maar, vraagt men verder, waarom heeft de generaal *van Bijlandt* dien raad niet opgevolgd? Antwoord: omdat die raad misschien de rekening van *anderen* kon maken, maar niet de mijne. Of zou men gelooven, dat die *ongevraagde* raad mij, uit belangstelling, in *mijn persoon* is gegeven?"

De graaf *van Bijlandt* drijft hier, onzes inziens, eene zijner hoofdhoedanigheden wat te ver, of, beter: maakt van de bescheidenheid eene zeer verkeerde toepassing. Ook dit zij met alle *bescheidenheid* gezegd; maar waar de *geheele* waarheid gevraagd wordt is het verbergen van een gedeelte derzelve iets anders dan bescheidenheid.

Ten anderen zijn de hier aangehaalde woorden eenigzins in strijd met vroegere uitdrukkingen van denzelfden schrijver. De graaf geeft, in zijn *Verhaal* en ook in dit zijn *Antwoord* (bl. 14) de redenen op: *waarom* Zijn Ed. de drukpers als middel zijner verdediging verkoos, namelijk omdat zij het waardigste en oogmerkdigst werkende was. Nu echter zegt de graaf, dat hij de aanwijzing van hooger hand niet gevolgd heeft, dat is: aan de *drukpers* boven het *Hoog militair geregtshof* de voorkeur gegeven heeft, omdat het laatste *zijne rekening* niet maken kon. Is het mogelijk, dat een edelman, dat een officier zoo iets kan zeggen? *Mag* een officier, in welke omstandigheid ook, eenen weg moeten bezigen, zich afvragen: langs welken weg zal ik *mijne* rekening vereffenen? Mag ooit het antwoord op *die* vraag de keuze des krijgsmans bepalen? Nog eens: wij kunnen het naauwelijks gelooven, dat de bedoelde woorden aan de pen van den *generaal-majoor graave* VAN BIJLANDT ontvloeid zijn.

Het publiek had er wel degelijk belang in te weten, aan welken weg ter verdediging van gemelden generaal, door den *Koning* de voorkeur werd gegeven. Het publiek is daarin met den vorst eenstemmig geweest; doch heeft geen oogenblik geloofd, dat Z. M. raad uit belangstelling in *zijne* persoon van den graaf *van Bijlandt* voortvloeide. Zijn Ed. stelle zich dus daarmede gerust. In eene zaak als deze komt geen *aanzien des persoons te pas*. Het publiek heeft aldus geredeneerd: de eer van eenen officier is aangerand; hij moet zich verdedigen; de Koning raadt hem daartoe aan om zich te stellen *ter purge* voor het hoog militair geregtshof; niet uit belangstelling voor den persoon des officiers, maar omdat deze wijze van verdediging de regelmatigste, edelste en voor den *officier*, in dergelijke omstandigheden, de best voegzame verdedigingswijze is.

Dat de generaal-majoor *van Bijlandt* dien raad niet gevolgd heeft, moet ieder bevreemden. Onzes inziens was niets natuurlijker dan die raad. Of is niet het hooge militaire geregtshof de vierschaar, voor welke ieder officier, op wien een blaam kleeft, moet te regt staan? Zoo ja, dan zien wij niet in, waarom de genoemde generaal-majoor hier juist eene uitzondering zoude moeten maken.

Voor het belang der zaak des graven *van Bijlandt* ware het te wenschen, dat Z. E. dit punt duidelijker gehandeld had. Dat spreken van het *niet maken van eigene rekening*, het *wel maken der rekening van anderen* maakt, behalve den reeds vermelden nadeeligen indruk, de zaak daarenboven ook veel geheimzinniger; want wie zijn die *anderen*? — Uit *bescheidenheid* zwijgt de graaf, maar in Z. E. verhaal, de schuld op anderen schuivende, heeft Z. E. die anderen zelf duidelijk aangewezen. Waarom *nu* gezwegen, daar, waar men nog dan te vreen, van Z. E. onbewimpelde taal verwacht werd? Nog eens: des graven zaak heeft met dit *antwoord* niet gewonnen. Want hoe sterk de opinie zich ook tegen Z. E. gevormd, naarmate gevoelen, eene beschuldiging steeds dringender, die de graaf zelf in de aangehaalde woorden, tegen anderen uitbrengt.

Wij stappen, voor heden, af van dit onderwerp. Onbetwijfeld zal het vervolg ons nog wel eens weder op hetzelve terug doen komen; want het kan niet missen, of het *Antwoord van den graaf van Bijlandt* zal aanleiding tot aanmerkingen van onderscheiden aard geven. Zooveel althans is zeker, dat Z. E. antwoord de behandeling dezer zaak niet bevorderd heeft. In het vervolg dier behandeling wenschen wij echter, dat alle vooruitzetting van rang, even als het beroep op zoogenaamde gevoelde dan krachtige bewoordingen van groote persoonlijkheid vermeden zullen worden, daar noch het een noch het laatste, in dezen *bewijst wat er eigenlijk bewezen moet worden*. Evenzeer wenschen wij vermijding van geheimzinnigheden. Bij het begin des spels mogt het belang de bedekking der kaarten voorschrijven, wanneer het spel verloren is, dan is er geen reden bestaan, waarom men niet alle de kaarten open en bloot zoude leggen.

Het heeft den Almagtigen Schepper behaagd, mijnen dierbaren Man FRANCISCUS ANNIBOSIUS WERDEN, Lid van de Staten der Provincie *Noord-Braband*, oud-Burgemeester der stad

Breda, heden morgen, ten gevolge van eene spoedig toegenomene hersenziekte, voorzien van H. H. sacramenten der stervenden, in den ouderdom van ruim *negen en zestig jaren*, het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen, en zoo ik met grond vertrouw, in zijne Heerlijkheid op te nemen. Allen, welke den overledenen gekend hebben, zullen met mij kunnen beseffen, hoe smartelijk dit verlies, voor mij in gevorderde jaren, en voor mijnen eenigen zoon wezen moet. — Ik houde mij van de deelneming mijner vrienden en kennissen in deze overtuigd, en verzoeke van briefven van rouwbeklag te mogen verschoond blijven.

E. M. WERDEN,
geboren Vanlier.

Breda, den 15 *Maart* 1831.

Dienende deze tot kennisgeving aan de talrijke vrienden des Overledenen, die uit onbedachtzaamheid, om onze diepe droefheid verschoonbaar, geene bijzondere communicatie mogten ontvangen hebben.

Voor het Rijksbureau.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

Eerste Ressort. Provincie Noord-Braband.

Agentschap Rozendaal.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Agent van het Domein te *Rozendaal*, zal, als daartoe behoorlijk gecommitteerd, op Zaturdag, den 26 Maart 1831, des voormiddags om elf uren, ter Raadhuize van *Rozendaal*, ten overstaan van den Heer Burgemeester aldaar, in het openbaar, aan den minstaannemenden, onder nadere approbatie van het Bestuur der Domeinen,

Aanbesteden:

Het eenjarig Onderhoud van den Zevenden Zijtak des Gedeelten Wegs van de Eerste Klasse No. 2, van Breda *naar* Middelburg, *in de Provincie Noord-Braband, en wel het gedeelte, beginnende bij de groote Poort te het Dorp* Princenhage, *tot de buitenste Brug bij de Stadspoort van* Bergen op Zoom; *ingaande met primo April* 1831 *en eindigende op den* 31 *Maart* 1832.

Welke wordt ten dage, ure en plaatse Verpacht:

Het Vruchtgebruik van het Grasgewas, op de Taluden, Bermen en verdere Rijks Gronden, langs het voornoemde gedeelte wegs van *Princenhage* tot *Bergen op Zoom*, in zes Perceelen, voor een termijn van drie achtereenvolgende jaren.

De Bestekken liggen ter lezing ten Kantore van den Administrateur der Domeinen te *Arnhem*, in het Locaal van het Gouvernement der Provincie te *'s Hertogenbosch*, ter Secretarie der Steden *Breda* en *Bergen op Zoom*, voorts ten Kantore van den Agent van het Domein te *Rozendaal*, alwaar dagelijks nadere inlichtingen zijn te bekomen. — Zullende drie dagen voor de Besteding de noodige aanwijzingen op de plaats zelve gedaan worden.

Rozendaal, den 27 January 1831.

De Agent voornoemd,
H. J. WOLDRINGH.

De Commissie [illegible] de vereffening der gelden voor de gebleevene manschappen en de hulpbehoevende betrekkingen der gesneuvelden van de Equipage der Kanonneerboot van wijlen den Luitt. J. C. J. VAN SPEIJK, roept bij deze alle belanghebbende op, om met opgave hunner betrekkingen en omstandigheden, zich schriftelijk aan te melden, bij eenen der Leden van gezegde Commissie.

Voornoemde commissie maakt tegelijk aan hare Landgenoten bekend, dat het *Kollegie* ZEEMANSHOOP voorigaat, giften tot gezegdeinde in te zamelen, en dat daartoe zoo wel aan het kantoor van het Kollegie, als ten huize van de ondergeteekende leden der commissie, inteekenlijsten en bussen voorhanden zullen zijn.

Eindelijk noodigt de Commissie voornd. alle Kollegien en bijzondere personen, welke zich met het inzamelen van penningen tot voorschreven doel, wal hebben willen belasten, en ter bereiking van eene gelijkmatige verdeeling, die [illegible] bij het *Kollegie* ZEEMANSHOOP, zoudet [illegible] te storten, bij deze uit, om hiervan zoo spoedig mogelijk [illegible] opgave te doen.

Amsterdam den 16 [illegible]

De Commissie voornd.

D. KRAIJER, op de [illegible]gracht.
C. J. WILLET, op de Buitenkant bij de Schipperspoort.
F. C. MATZEN, op de No. 2 Achterburgwal bij de Stilsteeg.
W. J. C. VAN HASSELT, op de Heerengracht bij de Regulieresgracht.

Geene betaling van Wissels of Assignatien, zullen door den ondergeteekenden met betaling gehonoreerd worden, die zonder zijne *Schriftelijke* toestemming op hem worden afgegeven, alsmede geene acceptatien, of eenig andere schuldbekentenissen, welke niet door hem eigenhandig ondertekend zijn.

's Gravenhage den 17 Maart 1831.

H. J. BEEKMAN.

De Commissie tot de openbare Boekveiling ten voordeele des geliefden Vaderlands, gevestigd te Rotterdam, zich verheugende in de belangloose medewerking harer volijverige Correspondenten, berigt met vreugde het ontvangen van vele, zelfs van zeer aanzienlijke, liefdeoffers, bijgedragen door geëerde Schrijvers, Vertalers, Uitgevers en Bezitters van Geschriften. Met blijmoedigheid zet zij hare werkzaamheden voort; en gaarne aan de met gegronde redenen aangedrongen begeerte van eenige harer Correspondenten gevolg gevende, stelt zij de gelegenheid ter inzending van Boekgeschenken, *in alle talen*, tot den laatsten dezer maand open: voor Noord-Braband, bij den WelEdelen Heer G. C. BOONZAJER, Notaris te Gorinchem.

Rotterdam 16 Maar 1831.

T. J. WIJNHOVEN HENDRIKSEN,
Boekhandelaar.
W. C. DE VLETTER.
A. KLOPPERT.
C. H. SMITS.

** Aanzienlijke Publieke Verkooping te Chaam, op den 30sten Maart 1831, door het ministerie van den Notaris C. A. HENDRIKX, ten verzoeke der kinderen JOHANNIS BACKX, van:

50 kavels Extra Zware Lange EIKEN BOOMEN.
10 ditto " " " MASTEN BOOMEN.
5 ditto " " " ESSEN BOOMEN en
2 ditto " " " LINDEN BOOMEN.

Alle zeer geschikt tot Molen-, Timmer- en Kuipwerk, staande te Chaam, zoo op de Deir, Heijkant, als Suijdeis-Chaam.

Informatien omtrent de voorwaarden van verkoop bij opgemelden Notaris, en ten kantore van den Procureur C. BEKKERS te Breda, en tevens aanwijzing begeerende, bij ADRIAAN VAN LIL op den Heikant, of NICOLAAS BACKX op de Deir, beide te Chaam.

** Bij Gebroeders KORTEWEG, Houtkoopers te Kloudert zijn te bekomen: *Gewaterde* LIPEN of OLMEN en ESSCHEN PLATEN, dik 4, 6, 8, en 10 Nederl. Duimen.

BELANGRIJK BERIGT.

De Ondergeteekende heeft de eer, de Heeren Reizigers en den Koophandel te berigten dat de DILIGENCE, [illegible] gewoonlijk ten 10 ure des morgens van het Kantoor in het Hotel *De Gouden Leeuw*, alhier naar [illegible], van den 2den dezer af, des [illegible] gestelde Kantoor tot [illegible], Rotterdam, Delft, 's Hage en [illegible] dagelijks dezelve omstreeks 7 uren des [illegible]

Breda 19 Maart 1831.

J. WIJNANTS.
Directeur.

De Kantoren zijn geplaatst als volgt:

Te Breda *in den Gouden Leeuw*, J. WIJNANTS, Directeur.
Dordt *in den Gouden Leeuw*, J. SCHUTMAN,
Rotterdam Hotel *St. Lucas*, J. ROOS VAN DEN BERG,
Delft. *Leidsche Veerhuis*, Wed. RUBBERS,
's Hage *op het Plein*, P. RENARD,
Haarlem *Groote Houtstraat*, A. TRINK,
Amsterdam *op den Dam*, A. VAN DER HURST.

** Door toeval *uit de Hand te Koop*, een uitmuntend geconditioneerd exemplaar der BIJBEL in 4°. van den Hoogleeraar J. H. VAN DER PALM.

Nader onderrigt hieromtrent bij de Uitgevers dezer.

** Bij de Boekhandelaren ANTON CRAMER & COMP. te *Amsterdam*, zal met 1°. April aanstaande van de pers komen: DE MARKETENTSTER van het HOLLANDSCH LEGER, een geschiedkundig Tafereel uit den laatsten Veldtogt door A. CRAMER, versierd met een gekleurd Plaatje, voorstellende het oogenblik dat *Jo. Ca. Ja.* van [illegible] de Kruidkamer aansteekt. *Het geld de eer van Nederland.* Dit Werkje, een vervolg op het SPRAKELOOZE MEISJE van *Brussel*, of de REBELLE BRUID, waarvan de 2de druk ingevolge aanverkocht is, zal bij Inteekening tegen *f.* 1,25 [illegible] gesteld zijn, en na den eersten dag der uitgave [illegible] *f.* 1,50.

Zoo worden dan ook Heeren Boekhandelaren verzocht spoedig hunne opgaven deswege te doen.

De Bredasche Courant verschijnt van 1 January 1831, vijf malen in iedere week; te weten: des zondags, dinsdags, woensdags, vrijdags en saturdags. Hiervan worden gezegeld 3 nummers op heele vellen uitgegeven. De prijs is, franco per post, door het geheele Koninkrijk *f.* 4,80 in de 3 maanden. Alle advertentien, behoorlijk op formaat regel gesteld, worden geplaatst tegen 20 Cents per regel. Alle inzendingen geschieden franco aan de uitgevers van gemelde Courant.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.